

Šajtarova publikace není jen text, je to kniha: v této souvislosti nelze neocenit grafickou úpravu svazku a také portréty Šajtarových miláčků z dílny řady skvělých výtvarných umělců; složitá byla i redakční práce, které se však mělo věnovat ještě více pozornosti, stejně jako cizojazyčným resumé.

Černé labuť jsou kvalitní, samostatnou, pevně ukotvenou knížkou, kde autor nenechal kámen na kameni a nikoho nešetřil (ani ruské autory, ani některé jejich ruské a české vykladače); současně je to však koncentrovaný výraz Šajtarovy generace a jeho osobnosti. Je zřejmé, že o uvedených autorech existuje i rozsáhlejší sekundární literatura, ale to nic podstatného nemění na celistvosti a významu Šajtarovy výpovědi.

Ivo Pospíšil

Karel Krejčí v kontexte európskeho myslenia

Pospíšil, I.; Zelenka, M. (Ed.): Karel Krejčí a evropské myšlení. Slavistická společnost Franka Wollmana, Brno 2006. 121 stran.

Legenda českej polonistiky, literárnej histórie a komparatistiky, prvý profesor poľského jazyka a literatúry na Karlovej univerzite v Prahe, Karel Krejčí (1904-1979), nie je na Slovensku neznámy – aj tu má svojich obdivovateľov a pokračovateľov, preto aj slovenských akademikov potešil zborník *Karel Krejčí a evropské myšlení*, ktorý vznikol pod editorskou taktovkou Iva Pospíšila a Miloša Zelenku. Karel Krejčí vychoval rad vedeckých pracovníkov, polonistov, literárnych historikov a literárnych vedcov, ktorí sa k nemu vždy úprimne hlásili a pokračovali v jeho vedeckej práci, ale žiaden z nich sa nepokúsil zmapovať jeho vedecké myslenie vo vedeckej monografii, či iba načrtnúť jeho portrét. Práve o to sa pokúša zborník, ktorý vyšiel s podporou Slavistickej spoločnosti Franka Wollmana v spolupráci s Ústavom slavistiky Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity, Českou asociáciou slavistov a Komisiou slovanskej štylistiky a poetiky pri Medzinárodnom komitete slavistov.

Zborník je zostavený z referátov, ktoré odzneli na jednodňovom sympóziu 24. mája 2005 pod záštitou dekana Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne.

Nemôžem sa vyhnúť dojmu, že akýmsi pomyselným zjednocujúcim prvkom zborníka, zloženého z dvanástich vedeckých zastavení nad prácou Karla Krejčího a úvodného entreé, ktoré napísali editori zborníka, je niť tradície, odkazujúcej na spojenie medzi študentom Karlom Krejčím a jeho učiteľom Marjanom Szyjkowským; kvôli nemu vymenil od tretieho semestra germanistiku za poľský jazyk.

Zborník aj napriek skutočnosti, že každý príspevok využíva interdisciplinárny prístup k mysleniu Karla Krejčího a pertraktuje jeho osobnosť a dielo z rôznych vedeckých disciplín, nepôsobí roztrieštene, práve naopak, veľmi kompaktné. Danuše Kšicová (Brno) sa vo svojom príspevku *Stále aktuální badatel* zamyslela s odstupom času nad významom Krejčího diela *Heroikomika v básnictví Slovanů* (1964) pre dnešných bádateľov v oblasti literatúry. Aj napriek tomu, že z pohľadu súčasníka v ňom nachádza určité nepresnosti, stále ho považuje za inšpiratívne. „Jeho dílo obsahuje nejen řadu zajímavých informací, ale je v mnohém inspirativní i svým úsilím o komplexní zachycení pozoruhodných

evropských souvislostí. V dnešní době, tíhnoucí ke studiu areálových komplexů, se může stát zdrojem zajímavých impulsů¹. V podobnom duchu je ladený aj príspevok *Krejčího syntetizující bohemistická kniha*, v ktorom sa Jiří Kudrnáč (Brno) zamýšľa nad dielom *Česká literatura a kulturní proudy evropské* (1975). Zaujímavým príspevkom do mozaiky myslenia Karla Krejčího je aj štúdiá Krystyny Kardyni-Pelikánové (Brno) *O warsztacie naukowym Karola Krejčego*. So štúdiou Iva Pospíšila (Brno) *Karel Krejčí, jeden sborník a úloha tzv. fyziologií* sa ponárame do tzv. fyziológie Karla Krejčího. Polonisticky koncipovaný je článok Ludvíka Štěpána (Brno) *W. S. Reymont a B. Prus z perspektivy Karla Krejčího*.

V centre pozornosti príspevkov Miloša Zelenku (Praha – České Budejovice) *K metodologickým otázkám sociologického konceptu Karla Krejčího* a Josefa Vláška (Praha) *Cesta Karla Krejčího k neopozitivismu* je metodológia diela Karla Krejčího. Ich cieľom je ukázať na schopnosť Krejčího postupovať synteticky v komparatistike. Iný prístup k prezentácii myslenia a diela Karla Krejčího nám ponúkajú články Jaroslava Stříteckého (Brno) *Karel Krejčí: Čech, co všude bratry má, Velevrchlický a Schopenhauer* a Jana Zouhara (Brno) *Čech a Evropa*. Ide o pohľad filozofa a estetika. Pavol Winczer (Viedeň - Bratislava) predstavuje literárneho historika Karla Krejčího vo svojom príspevku *Karel Krejčí jako univerzitní didaktik z úplně iného pohľadu, z pohľadu jeho pôsobenia ako vysokoškolského pedagóga*. Polonistka Hana Voisine-Jechová (Paríž) v štúdií *Lidská identita a motiv toho, co nelze vyjádřit, u Mickiewicze a Máchy v rámci slovanských literatur* ponúka vnímanie slovanských literatúr prostredníctvom myslenia Karla Krejčího. Zaujímavý je príspevok Anny Zelenkovej (Praha) *Poznámky k habilitačnímu konaniu Karla Krejčího*, v ktorom popisuje púť Karla Krejčího od jeho študentských čias až po habilitáciu. Interesantná je aj autentická *Zpráva komise o habilitační žádosti p. dra Karla Krejčího z oboru dějin literatury polské*, ktorou Anna Zelenková uzatvára životnú púť významného českého slavistu, komparatistu a literárneho historika.

Zborník *Karel Krejčí a evropské myšlení* považujem za vzácné pripomenutie si konkrétneho myslenia, spôsobu vnímania literatúry a človeka, ktorý ovplyvnil rozvoj slavistiky a má nezastupiteľné miesto v európskom myslení.

Vladimír Biloveský

Knížka o středověké Rusi: domácí a cizí

Komendová, J.: **Středověká Rus a vnější svět. Obraz cizích kultur v písemnictví Rusi 11.-14. století.** MONSE, Katedra historie FF UP, knižnice VERBUM, sv. 15, 140 s.

Práce olomoucké historičky a rusistky je typickým príkladom díla mezního, hraničného: pohybuje sa v rečišti obecných dejín, dejín kultúry a literatúry a také miesty jej poetiky, zasahuje trošku do sémiotiky, ale také cultural studies a area studies, pričom hbité využíva módných výzkumů časoprostorových, které prožívaly konjunkturu od 70. let minulého století a byly u nás některými badateli protražovány v podstatě do konce století.

¹ Kšicová, D.: Stále aktuální badatel. In: Karel Krejčí a evropské myšlení. Slavistická společnost Franka Wollmana, Brno 2006, s. 12.